

església de Sant Jaume i Santa Anna (HIST)

Encara que actualment l'església parroquial de Sant Jaume no és l'única de Benidorm, durant molt de temps sí que ho ha estat i, en aquest sentit, té una gran importància històrica per a la nostra localitat. A més, atesa la importància que la vida religiosa tenia entre els nostres avantpassats, tot el que es referia a l'església exercia gran influència en les seues vides.

Desconeixem la data exacta de la construcció de la primera església de Benidorm. Es pot sospitar amb fonament que n'hi hauria algun tipus d'edifici dedicat al culte cristià com a mínim des de 1325, a partir de la seua fundació com a municipi cristià per Bernat de Sarrià. Alguns autors afirmen que l'església es va edificar sobre l'antiga mesquita, però actualment, gràcies a les investigacions de Pere Maria Orts i a les excavacions arqueològiques de 2019, tenim l'evidència de que Benidorm va ser una creació de Bernat de Sarrià i que no existia en època musulmana per la qual cosa no ni havia mesquita.

La referència documental més antiga que coneixem de l'església de Benidorm data de l'any 1331. És un document del papa Joan XXII datat a Avinyó del 9 gener 1331. El text llatí explica que el pontífex atorga indulgència de 100 dies als visitants de l'església de Benidorm en cada una de les festes de Santa Maria i en les de Nadal, Resurrecció i Ascensió, Pentecosta i Sant Agustí, o de 40 dies si en les octaves. Indica que està erigida al castell o vila de Benidorm, en la diòcesi de València, pel noble Bernat de Sarrià, almirall del rei Alfons d'Aragó: "*Indulgentia 100 dierum conceditur visitantibus in singulis festis Beatae Mariae Virginis et Nativitatis, Resurrectionis et Ascensionis Domini, Penthecosten et Sancti Augustini, seu 40 in octavis ecclesiam erectam in castro seu villa vocatis Benidormio, Valentiniensis Diocesis, a nobilis vir Bernardo de Sarriano, amirato Alfonsi regis Aragonum*".

Hi ha un document que porta data del 13 de setembre de 1414, el qual està redactat en llatí i informa sobre una visita eclesiàstica feta a l'església basílica del lloc de Benidorm sufragànea de l'església del lloc de Polop. Primerament, es fa referència a què en el segle anterior, el senyor de Benidorm i Altea, l'infant Pere (1336-1356), d'acord amb el bisbe de València, Hug de Fenollar

(1348-1356), havia instituït una vicaria a l'església de Bellaguarda, actual Altea, i per mantenir-la, li atorgà terres de regadiu, el dret de la peita i altres drets. A més, va ser dotada amb la meitat de les primícies dels llocs de Bellaguarda i Benidorm i amb les subvencions i donatius dels esmentats llocs. El rector estava obligat a residir a Bellaguarda i celebrar els oficis religiosos a ambdues localitats. Pel que fa a la nostra ciutat, anomenada al text *universitas de Benidorm*, el rector estava obligat a celebrar-hi missa durant tres diumenges i durant dos dies de la setmana a la seua església, *in ecclesia de Benidorm*. Les referències més antigues que tenim de sacerdots de Benidorm són una mica posteriors: Jaume d'Aliaga és vicari en 1366 i Bernat Gavella en 1377. Ambdós cobren del senyor territorial un salari de 20 sous.

Però, d'acord amb l'esmentat document de 1414, al segle següent la situació havia variat: el 13 de setembre de 1414, Bellaguarda tenia afonades l'església de Sant Maties i la casa del rector a causa de les guerres. El rector, que ara depenia del rector de Polop, residia a Callosa i celebrava a Benidorm cada quinze dies en diumenge i un únic dia entre setmana administrant, a més, el sagrament de la penitència. Es diu que l'església de Benidorm no tenia allí l'Eucaristia, *non est ibi corpus Christi*, ni font de baptisme; per tant, en els dies que pertocaven el rector portava aigua baptismal de Polop i batejava, escoltava les confessions i donava la comunió als seus parroquians. Es diu que l'església de Benidorm estava proveïda d'un altar cobert amb llenços de lli, amb un pal·li de tela, canelobres, un retaule pintat i vestimenta sacerdotal de color blanc. Es fa una curta referència a una capella que hi havia al castell de Benidorm, tot indicant que aquesta estava dedicada a Sant Jaume. La traducció del document és la següent: *Benidorm, any del naixement del senyor de 1414, dijous tretze de setembre. Visita a l'església basílica del lloc de Benidorm, sufragànea de l'església del lloc de Polop. L'inclit senyor l'infant Pere, comte de Ribagorça i de les muntanyes de Prades i de les universitats dels llocs de Bellaguarda i de Benidorm, establí un benefici i una vicaria perpètua amb el consentiment del senyor Hug, aleshores bisbe de València (...) per al rector de Polop en la capella de Bellaguarda per ells construïda sota la invocació de Sant Maties i dotaren la dita vicaria, no càpia dubte, el senyor infant, amb cent sous perpetus del terç*

delme de Bellaguarda i donà una casa i una jovada de terra de regadiu lliure d'impostos a la dita vicaria i la peita del camp i d'altres drets; al mateix temps està dotada per la universitat de Bellaguarda amb 70 sous censals i per la universitat de Benidorm amb 30 sous censals i amb la part que després de la seua mort es va dotar la dita vicaria amb la meitat de les primícies dels dits llocs de Bellaguarda i Benidorm i de les subvencions i dels donatius dels dits llocs; el vicari està obligat a residir de seguit en el lloc de Bellaguarda i celebrar allí mateix els oficis durant dos dies consecutius durant dos dies de qualsevol setmana i durant tres diumenges està obligat a celebrar en l'església de Benidorm i durant dos dies d'aquella setmana.

Actualment, però, el lloc de Bellaguarda té afonades la capella de Sant Maties i la casa del vicari i el seu senyor vicari no resideix allí, ni habita allí mateix cap altre clergue de la parròquia a causa de les recents guerres. Hi ha ara el vicari i beneficiat Bernat Cases delegat del presbíter i percep les esmentades rendes exceptuant allò que el senyor duc de Gandia li donà, vint sous reals dels dits cent sous i d'ells va fer colació a les dites vicaries. El senyor vicari de dita vicaria ara resideix a la vila de Callosa i celebra en el lloc de Benidorm cada tres setmanes. I el dit vicari o beneficiat està a les ordres del rector de Polop. I el dit senyor vicari va ordenar pel fet que la capella de Bellaguarda està destruïda, que el dit vicari celebre cada quinze dies en diumenge i un únic dia de qualsevol setmana, en la dita capella de Benidorm, i administre el sagrament de la penitència.

La dita església de Benidorm que li està encomanada no té reservada l'eucaristia ni hi ha fonts baptismals però el vicari en els dies esmentats posa l'aigua baptismal de Polop i bateja a Benidorm i de la mateixa manera escolta les confessions i dóna la comunió als seus parroquians. L'església de Benidorm està proveïda d'un altar cobert amb llenços de llí, d'un pal·li de tela, de canalobres, un retaule de tela pintada, una vestimenta sacerdotal de color blanc, etc.

El castell de Benidorm. Al castell de Benidorm hi ha una capella de Sant Jaume i un altar alçat davant d'un retaule, però l'altar està nu i no hi ha ornaments, encara que el tinent d'alcaid Miquel Ramírez va dir que el dia de Sant Jaume es prepara l'altar i es celebra, etc. etc. Segueixen provisions, etc.

Es pot deduir que, als segles XIV i XV, Benidorm

estava poc poblat i que la població de la nostra vila era menor que la d'Altea ja que no tenia feligresos suficients per a mantenir un rector propi encara que sí que tenia vicari. De tota manera, en cap de les dues localitats se celebraven diàriament els oficis divins a principis del segle XV.

Al segle XVI, Benidorm està quasi totalment despoblat, segons els diversos informes. En una investigació feta l'any 1940 en la documentació de l'arxiu parroquial de Benidorm per Vicent Zaragoza i Soria es diu que l'arquebisbe i patriarca de València, Joan de Ribera, en disposar la divisió de la diòcesi el 1574 afirma que Benidorm depenia, des del punt de vista eclesiàstic, de la parròquia de Polop. La vila estava quasi despoblada perquè només habitaven Benidorm un grup de pescadors en temps de pesca. L'església tenia afonada la teulada per la qual cosa l'arquebisbe va ordenar la seua reconstrucció. El rector de Polop quedava obligat a celebrar missa a Benidorm en temps de la pesca.

Un fet decisiu en la història de Benidorm va ser la repoblació que en 1666 va fer Beatriu Fajardo de Mendoza, tot atorgant nova Carta de Poblament el dia 8 d'abril de l'esmentat any. L'església era la mateixa dels segles anteriors, però ara consta que estava dedicada a Sant Jaume. Hi ha un document de 1687 que fa referència al jurament de fidelitat i homenatge que es va retre a la parroquial església del Senyor Sent Jaume de dita vila. Indica que *per no haver sacerdot assistent* l'acte es va fer sense ell, la qual cosa indica que els serveis religiosos no se celebraven diàriament i que la població no disposava de sacerdot propi. També es diu que els senyors de la vila tenien un lloc reservat a la part més important de l'església: *el procurador del senyor es sentà en una cadira que tenen los dits senyors de Benidorm junt lo altar major a la part del evangeli.*

La repoblació de Benidorm havia suposat increment dels seus habitats i que s'edificaren noves cases dins del recinte emmurallat. La població, així constituïda, va manifestar prompte una sèrie de necessitats de tipus religiós que implicaven la presència constant d'un sacerdot a la vila. Per aquesta raó, en 1690, el municipi va crear una capellania sota la invocació de Sant Jaume, suposem que en la primitiva església medieval.

Coneixem la fundació de l'esmentada capellania per una sèrie de documents de l'any 1690 conservats a l'Arxiu Parroquial. Es diu que la vila té més de tres-

centes *persones de confesió* i que el rector de Polop ve cada quinze dies a dir missa. Per tant, la resta de diumenges i festius la vila ha de buscar un altre sacerdot i no sempre és possible trobar-lo. A més, hi ha molts xiquets que no poden ser educats ni en la doctrina cristiana ni en *los rudiments de llegir y escriure*. Per aquestes causes, la corporació municipal, denominada aleshores Consell General, decideix fundar una capellania perpètua en l'església parroquial *en lo Altar Mayor, y sots invocació del Gloriós Sant Jaume Apostol*. El capellà tindrà les obligacions següents:

-Dir missa els diumenges que no ho faça el rector de Polop, el qual continuarà amb les seues obligacions anteriors.

-Predicar el sermó de Sant Jaume *patró, y titular de dita vila, y el de la Senyora Santa Ana*.

-Ensenyar els xiquets a llegir i escriure.

Per poder pagar el capellà, el municipi disposa de 800 lliures que s'han invertit en un censal i rentaran cada any un interès de 800 sous, els quals constituïran el salari de l'esmentat capellà. Es pagaran en dues meitats, la primera a principis de maig i la segona a principis de desembre. El primer beneficiat de la nova capellania va ser un sacerdot d'Altea, Antoni Zaragoza. Aquest escrit va estar firmat per 25 assistents i per altres dos testimonis, tots llauradors de Benidorm. El notari Jaume Orts en va donar fe.

El segon document porta data de 20 de novembre de 1690 i es tracta d'un decret mitjançant el qual l'arquebisbe de València, Joan Tomàs de Rocabertí, confirma l'atorgament de la capellania fet a Antoni Zaragoza que en aquell moment resideix a València.

El tercer document és del 20 de desembre de 1690 i en ell s'explica que el rector de Polop, Maties Major, ha trobat unes actes que demostren que Benidorm és un annex de la rectoria de Polop. Com que els feligresos de Benidorm no reben l'atenció espiritual que desitgen, dóna a la capellania fundada pel municipi de Benidorm 300 lliures que rentaran una pensió anual de 300 sous, la qual pensió s'afegirà a la que paga el municipi de Benidorm.

El 24 d'agost de 1696, s'atorgà a l'església de Benidorm el dret a tindre reservat el Santíssim Sagrament. Atesa la importància que la religió tenia

per a les persones del segle XVII, es tractà d'un esdeveniment importantíssim per als habitants de Benidorm d'aquella època. Era també tot un símbol que la població s'havia consolidat i la vila adquiria la mateixa categoria que les altres poblacions de la Marina. L'acte solemne es va celebrar el 25 d'agost de l'any següent i va comptar amb l'assistència del rector de Polop i Benidorm, doctor Maties Major, citat anteriorment, del vicari de la parròquia fra Mauro Pérez Beamont i de les autoritats municipals. A més, participaren en els actes religiosos i predicaren altres sacerdots de la Vila Joiosa i Benidorm. La transcripció del foli 4t del Llibre de Baptismes és la següent: *En el año mil seiscientos noventa y siete en veinte y cinco del mes de Agosto se Reservo en esta parroquial de Benidorm al Señor Sacramentado siendo comisario para dicha Reservacion el Doctor Mossén Matias Mayor Rector de las varonias Polope y Benidorm Vicario de dicha parroquia el Reverendo Padre Predicador Fray Mauro Perez Beamont del sacro Orden de la Santissima Trinidad Redencion de Cautivos Calzado, jurados en cabeza Maximo Llorca y Miguel Fluixa, justicia Antonio Soler, sindico Jaime Ots, bayle Jayme Orrs. Hizose con toda la solemnidad asistiendo para dicho efecto en el altar el dicho Mossén Matias Mayor, rector, el Reverendo Padre Fray Antonio Llorca del Sacro Orden de San Agustin y el Doctor Mossén Jayme Llorca de Vilajoiosa. Predicó el sermon primero el reverendo Mossén Jacinto Llorca doctor en Sagrada Theologia y Rector de Finestrat el segundo y 3 dia predico el reverendo Padre Fray Joseph Marco del Sacro Orden de la Santissima Trinidad calçado, y por ser esto verdad ad perpetuam rei memoriam lo dejo escrito oy a 1 del mes de Setienbre del año 1697 firmado de mi mano y sellado con el sello de dicha parroquial. Fray Mauro Perez Beamont Vicario.*

També, a partir d'aquest any de 1696, s'iniciaren els llibres parroquials (baptismes, matrimonis, enterraments, etc.), els quals constitueixen hui una important font històrica, especialment pel que fa als estudis demogràfics.

El 16 de març de 1740, va esdevenir un succés que anys més tard afectaria a l'església de Sant Jaume. Es tractà de l'arribada d'un vaixell a la deriva que va ser remolcat fins la platja per alguns mariners de Benidorm. L'esmentat vaixell, segons la documentació tenia *a la parte de afuera de la popa una imagen de Nuestra Señora con su niño*. La imatge es transportà a l'hospital de la vila i es venerà amb el nom de Mare de Deu del Naufragi que

posteriorment es canvià pel de Mare de Deu del Sufragi. (vegeu **Sufragi, Mare de Déu del HIST.**)

L'església de Benidorm es va segregar de Polop i va esdevenir parròquia independent l'any 1754. La còpia de l'escriptura de desmembrament es conserva a l'arxiu parroquial. Gràcies a ella coneixem que el tràmit es va iniciar mitjançant escrit de súplica dirigit a l'arquebisbe de València pel doctor en dret i sacerdot Tomàs Orts, veí de Benidorm i procurador del municipi. Demanava que la vicaria de Benidorm es transformara en parròquia tot segregant-se de Polop. Es diu, a més, que es va citar Josep Martínez, rector de Polop, el qual va estar d'acord amb la segregació. Per la seua banda, el municipi de Benidorm es va comprometre a atorgar una casa per al nou rector *y mantenerla de obras para la comoda habitacion del Cura perpetuo que se eligiese para la iglesia Parroquial de aquella.*

Els testimonis consultats diuen que *de la villa de Polop a la de Benidorm hay de distancia más de legua y media y que los caminos en tiempo lluvioso se hazen muy pesados de suerte que sin muchisima incomodidad no puede pasar el Cura de Polop a Benidorm a prestar el pasto espiritual.* Diuen també que la població és de més de 200 veïns, uns 900 habitants, una part dels quals residixen en masos, lluny de la vila i no poden rebre ajuda del rector de Polop. Pel que fa a la qüestió econòmica, el nou rector disposarà dels mateixos ingressos que abans i a més de les primícies del terme de Benidorm, la qual cosa suposarà 400 o 450 lliures: *asigna Su Illustrisima al Cura que se nombrare de la Iglesia Parroquial de Benidorm los Frutos primiciales de todo su término, Jurisdicción y Parroquialidad, con todas las rentas de Pie de Altar, emolumentos, oblaiones y demás, que como a tal cura le pertenecen.* El rector de Polop quedarà exempt de l'obligació de pagar-li les 15 lliures anuals a què s'havia compromés en 1690 i el rector de Benidorm en reconocimiento de la matricidad, *aya de dar al Cura de la Parroquial de Polop, en el dia de la natividad de Nuestro Señor Jesu Christo, dos cirios de cera de media libra cada uno.* Per la seua banda, l'Ajuntament de Benidorm pagarà el salari del predicador de Quaresma.

La primitiva església de Sant Jaume, d'origen medieval, era de dimensions reduïdes i havia esdevingut insuficient a causa del gran creixement de població que experimentà Benidorm al llarg del segle XVIII i va ser necessari construir-ne una altra.

Actualment, no queda res de la primitiva església. Orts Berdín la descriu de la manera següent: *En la parte superior de estas dos plazas, existía hacia poniente, una modesta iglesia. La iglesia tenía ventanas pequeñas á ambos lados, en el testero de enfrente la Virgen del Rosario, y sobre la puerta dos pequeñas columnas que sostenían el eje de la campana. El muro que miraba al Oeste se hallaba tan próximo al abismo que se hacía difícil el paso. El cementerio ocupava las bóvedas subterráneas de dicho edificio, y al ser insuficiente se extendió al terreno contiguo hasta la construcción de la nueva iglesia; prohibidas estas sepulturas por razones higiénicas, el año 1812 volvió a utilizarse el primitivo depósito y una vez profanado por los franceses se eligió el terreno donde en la actualidad se encuentra.*

Pel que fa a la construcció de la nova església, actual església de Sant Jaume, el llibre de fàbrica de l'any 1766, ens informa que la seua construcció es va dur a terme entre el 1761 i el 1780. Hi ha una sol·licitud del municipi dirigida a l'arquebisbe de la diòcesi en la qual es demana ajuda per a la seua construcció. La resposta de l'arquebisbe Andreu Mayoral va arribar el 6 de novembre de 1761 en la qual autoritza aplicar per a les obres de la nova església els drets de fàbrica i sepultura i el producte del terç del peix.

El testament de mossén Tomàs Orts de l'any 1766 ens informa indirectament sobre les obres de la nova església. Diu que *mi cadaver sea sepultado en la Parroquial Yglesia de la presente Villa de Benidorm habriendose sepultura al pie de la pila de agua bendita, entendiendose dicha sepultura meramente el hoyo que mi cadaver necesitare.* El costum d'enterrar personatges importants a les capelles laterals de les esglésies era una tradició que venia de l'edat mitjana i era una forma de contribuir a les despeses de la seua construcció pels pagaments que estaven obligades a fer les famílies dels difunts. Els enterraments a les esglésies van ser prohibits en temps de Carles III pel que aleshores es considerava motiu d'higiene: se suposava que l'aire corrupte de les tombes propagava la pesta. Per la mateixa raó es va ordenar emblanquinar amb calç les parets de les esglésies.

L'esmentat mossén Tomàs fundà una nova capellania en l'església de Benidorm, per la qual cosa a partir d'aquest moment a més del rector hi havia un capellà. Diu al seu testament: *Fundo, erijo, y levanto una Capellania que sirva perpetuamente en la Yglesia Parroquial de la presente Villa de Benidorm e o*

Beneficio, y para bienes y dote de ella asigno la Heredad que en el dia tengo y poseo propia mia sita en este termino y partida del Saltet de Berenguer bajo lindes (con su casa de campo y corral de enserrar ganado). La propietat es llogaria i el producte del lloguer es donaria al capellà. Per a ocupar l'esmentada capellania tindrien prioritat els membres de la seua família. Posteriorment, un altre sacerdot de Benidorm, Josep Llorca, va fundar una altra capellania. Ambdós beneficis desaparegueren al segle següent com a conseqüència del Concordat de 1855 i modificacions de 1867.

En una altra part del testament, Tomàs Orts disposa que se celebren misses per la seua ànima i establix que això es duga a terme *si estuviese la Yglesia nueva acabada en la capilla de nuestra Señora de la Asuncion, bajo cuyo titulo fundo, elijo y levanto dicha Capellania, cuya Capilla, y para composicion de ella quèda el legado correspondiente en este mi testamento. El legat consta de 100 lliures para una de las Capillas de la Yglesia nueva, en la que se deberá colocar nuestra señora de la Asuncion, y deberan mis infrascritos herederos mandar fabricar y colocar en dicha capilla una lampara de ochenta onzas de peso de plata, y hacer fabricar una sepultura para que sirva de entierro a los de mi familia.* Per tant, el 1766 encara estava en construcció la nova església.

Martínez Morellà diu que les obres de la nova església finalitzaren el 1780. Amb unes dimensions de 33,70×19,40 metres tenia l'estructura típica de les esglésies de l'època: planta de creu llatina, una gran nau per afavorir la predicació i capelles laterals entre contraforts. Entre les capelles es destaca la de la Mare de Déu dels Dolors, vinculada a la família Orts i Bosch. La capella de la Mare de Déu dels Dolors té una situació poc habitual, donat que està en un lateral de l'altar major. Actualment, es conserva en ella una pintura del Natzaré, o siga Jesucrist coronat d'espines i portant la creu. És un llenç de l'escola de Joan de Joanes pintat a finals del segle XVI o principis del XVII. Es tracta d'una obra del patrimoni de la família Orts i Bosch que va ser donada entre 1966-67 per a compensar les destrosses que l'església havia patit durant la guerra civil de 1936-39.

Al creuer es va edificar una cúpula sostinguda sobre petxines amb el típic element iconogràfic dels quatre evangelistes i va ser pintat per l'italià Joan Tognese. A l'interior, els pilars són d'ordre compost. La cúpula és hemisfèrica a l'interior però a l'exterior és de forma apuntada i està recoberta de teules blaves,

cosa molt típica del Regne de València. A causa de la seua situació dalt del promontori de Canfali i a causa també de l'alçària de l'església, la cúpula ha estat un dels elements més característiques del paisatge urbà de Benidorm fins a la construcció d'edificis de gran alçària a partir de la dècada de 1950. Es pot comprovar mitjançant les nombroses fotografies anteriors a aquells anys, com per exemple les arreplegades i editades per la comissió de Festes Patronals de 1985. Dins l'església, a la banda dreta de l'entrada, hi ha una font baptismal de pedra negra de Callosa d'En Sarrià amb la forma tradicional d'una gran petxina. Segons consta a l'arxiu parroquial, va ser donada en 1808 per la senyora de Benidorm, Antònia Tejeiro i Rocafull, comtessa de Montealegre, amb motiu del bateig de la seua néta a l'església de Benidorm. Durant la Guerra del Francès, els senyors de Polop, la Nucua i Benidorm es refugiaren a la nostra localitat.

La torre del campanar estava en aquesta època a l'altura de la teulada i comptava només amb una campana, fabricada el 1771. Segons Carles Llorca Baus, l'any 1817, el mariner benidormí Joan Baptista Pérez, Batistilla, va capturar un vaixell anglès i amb els seus canons es va fondre la segona campana. La tercera es va col·locar el 1860 i va rebre el nom de Puríssima Concepció.

L'any 1809 es va sol·licitar permís a l'arquebisbe de València per tal de fer una capella de la comunió, però la Guerra del Francès va retardar el projecte. L'ocupació francesa va suposar, per una altra banda, una espoliació del patrimoni de la nova església. La crisi econòmica dels anys de postguerra van imposar un nou retard a les obres, que finalitzaren el 1829, segons Martínez Morellà. Aquesta capella de comunió es va fer ocupant-ne una de les capelles laterals i posteriorment es va transformar en la capella de la Mare de Déu del Sufragi quan l'any 1829 s'hi va traslladar la imatge que hi havia a l'hospital. Durant els anys 1852-1858, es va fer una nova ampliació de l'església, tot creant una nova peça dedicada a la sagristia.

Pel que fa a la decoració de la seua capçalera, la guerra civil de 1936-39 va implicar serioses destrosses i, per tant, la seua configuració actual és diferent. A l'extrem del creuer i en el lateral oposat a la sagristia, estava l'altar amb la imatge de la Mare de Déu del Roser que provenia de l'antiga església. A l'altre lateral, estava l'altar del Sagrat Cor de Jesús amb una imatge de sant Pere. El retaule de l'altar

major era monumental, amb columnes salomòniques d'estil de Churriguera. El lloc central estava ocupat, com és habitual, per les imatges dels sants titulars: sant Jaume davall i dalt santa Anna, la segona titular. Al costat de l'Evangeli, hi havia, a més, una imatge de Jesús Ressuscitat i al de l'Epístola una imatge de la Mare de Déu de Betlem. Les capelles laterals contenien altars amb imatges dels sants als quals estaven dedicades: Mare de Déu del Carme, Mare de Déu de l'Assumpció, Immaculada Concepció, sant Josep, Perpetu Socors i sant Gaietà.

Durant la guerra de 1936 es van cremar els ornaments, les imatges, retaules, etc., i només se salvà la imatge de la Mare de Déu del Sufragi. L'església es va utilitzar com a magatzem, garatge i

taller. La torre es va utilitzar com a observatori dels avions que des de Mallorca anaven a bombardejar Alacant, tenint el sagristà l'obligació de tocar les campanes si observava que els avions variaven el rumb i es dirigien cap a la reconstrucció de tot el que s'havia cremat es va fer a partir de 1939 amb la col·laboració econòmica de tota la població, que va fer sacrificis donada la carestia de la postguerra. El 1954 es va reformar la capella de la Mare de Déu del Sufragi i es va col·locar el paviment de marbre de diversos colors, el combregador i l'altar d'alabastre amb l'escut de Benidorm. El retaule és de fusta tallada, fet pel valencià Francesc Garcés Martínez, i va ser inaugurat el mateix any.

Diccionari de Benidorm